

Rapport

Datum: 26 april 2007

Rapportnummer: 2007/078

Klacht

Verzoekers klagen erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant op 6 november 2005:

- hen hebben aangehouden;
- hen op intimiderende wijze hebben benaderd door hen te verbieden hun fiets op slot te zetten, hen in de auto te duwen, hen te verbieden de telefoon op te nemen en hen te verbieden hun ouders in te lichten;
- hen hebben ingesloten in een politiecel.

Verzoekers klagen er voorts over dat de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant bij de afhandeling van de klacht:

- geen oordeel heeft gegeven over het tweede bovenstaande klachtonderdeel;
- hoewel daarom verzocht geen ondertekende exemplaren van de processen-verbaal van verhoor van verzoekers heeft opgestuurd.

Beoordeling

Algemeen

In de vroege ochtend van 6 november 2005 bevonden verzoekers zich na een avond stappen bij een speeltuintje aan de (...) in Bavel. Eén van hen liep naar een aantal geparkeerde auto's. Naar aanleiding van een melding van een getuige over vernieling van spiegels van aldaar geparkeerde auto's, kwamen twee politieambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant ter plaatse. De politieambtenaren vroegen verzoekers of zij zich schuldig hadden gemaakt aan vernieling. Verzoekers ontkenden dit. De politieambtenaren deelden - na nogmaals contact te hebben gezocht met de getuige - verzoekers mede dat een getuige had verklaard dat verzoekers zich schuldig zouden hebben gemaakt aan vernieling van geparkeerde auto's. De politieambtenaren constateerden dat bij vier geparkeerde auto's de buitenspiegel was omgeklapt. Verzoekers werden vervolgens aangehouden op verdenking van vernieling dan wel openlijke geweldpleging dan wel baldadigheid en per dienstauto overgebracht naar het politiebureau. Verzoekers werden vervolgens in een politiecel ingesloten. Later die ochtend werden verzoekers - na verhoor - heengezonden.

Verzoekers waren het niet eens met de wijze waarop het politiekorps zich tegen hen had gedragen en beklaagden zich daarover bij de korpsbeheerder. De korpsbeheerder verklaarde de klacht ongegrond. Omdat verzoekers het niet eens waren met de

afhandeling van hun klacht, wendden zij zich tot de Nationale ombudsman.

I. Ten aanzien van de aanhouding

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er in de eerste plaats over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant hen op 6 november 2005 hebben aangehouden en meegenomen naar het politiebureau. Zij voerden hiertoe aan dat er, gelet op de omstandigheid dat de ambtenaren over de identiteitsgegevens van verzoekers beschikten en zij ter plekke hadden kunnen waarnemen dat er geen sprake was van vernieling, geen noodzaak was om tot aanhouding van verzoekers over te gaan.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant deelde in reactie op de klacht mee dat er tegen verzoekers een reële verdenking van een strafbaar feit bestond waardoor hun aanhouding gerechtvaardigd was. De korpsbeheerder verwees hiervoor naar zijn brief van 13 februari 2006 waarin hij tot de conclusie kwam dat de verdenking van verzoekers inzake vernieling, dan wel baldadigheid, dan wel openlijke geweldpleging terecht was, op grond van de melding daarover bij de politie, de aanwezigheid van verzoekers kort na het tijdstip van de melding in de directe omgeving van de plaats waar de vernielingen hadden plaatsgevonden, de concrete aanwijzing van verzoekers door de getuige/melder, de constatering door de agenten dat bij vier auto's een spiegel was omgeklapt en de omstandigheid dat vanwege de duisternis niet geconstateerd kon worden of er sprake was van schade. Als de verdenking van het strafbare feit op dat moment in redelijkheid aanwezig is, kunnen politieambtenaren gebruik maken van wettelijk aan hen toegekende bevoegdheden. Aanhouding van verdachten op heterdaad is een mogelijkheid. Gezien de omstandigheden, waaronder het tijdstip, de aard van de verdenking alsmede het aantal verdachten, achtte de korpsbeheerder het aanvaardbaar dat tot aanhouding van verzoekers is overgegaan. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond.

3. Uit het proces-verbaal van bevindingen, op 6 november 2005 opgemaakt en ondertekend door politieambtenaren X en Y, werkzaam bij het regionale politiekorps Midden en West Brabant blijkt dat zij op 6 november 2005 om 04:15 uur een melding ontvingen inhoudende dat drie manspersonen bij een speeltuintje aan de (...) te Bavel de spiegels van auto's aan het aftrappen waren. Uit dit proces-verbaal van bevindingen is voorts gebleken dat naar aanleiding van de melding voormelde politieambtenaren ter plaatse zijn gegaan en aldaar om 04:25 uur arriveerden alwaar zij een drietal manspersonen aantroffen. Ten slotte blijkt uit genoemd proces-verbaal dat door politieambtenaar X om 4:30 uur telefonisch contact werd gezocht met de meldster, later blijkende getuige Z.

4. Uit het proces-verbaal van aanhouding, op 6 november 2005 opgemaakt en ondertekend door politieambtenaren X en Y blijkt dat zij verzoekers om 4:35 uur in de (...) hebben aangehouden op verdenking van vernieling, dan wel openlijke geweldpleging, dan wel baldadigheid.

5. Betrokken ambtenaren X en Y verklaarden telefonisch tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman onder meer dat zij van de politiemeldkamer op 6 november 2005 de melding ontvingen om te gaan naar de (...) te Bavel omdat aldaar drie manspersonen de spiegels van auto's aan het aftrappen waren. Toen zij in het speeltuintje dat zich in de (...) bevindt arriveerden, troffen zij daar drie manspersonen aan. Deze bleken later genoemde verzoekers. Zij hebben voorts verklaard dat deze manspersonen bij navraag meedeelden dat zij zojuist waren teruggekomen van een avondje stappen en dat zij op dat moment ongeveer vijftien minuten aanwezig waren in het speeltuintje. Zij vertelden dat er tijdens hun verblijf geen andere personen in het speeltuintje aanwezig waren geweest.

Verbalisant X verklaarde voorts dat door hem telefonisch contact werd gezocht met de meldster, getuige Z. Getuige Z deelde hem mee dat de drie jongens, die zich op dat moment bij de politieambtenaren en bij het bankje aan (...) te Bavel bevonden, de personen betroffen die kort voor de aankomst van de politie enkele buitenspiegels van aldaar geparkeerde auto's hadden vernield, dan wel gepoogd hadden te vernielen. Tevens deelde zij mee dat deze drie jongens zo luidruchtig waren geweest dat zij er niet van kon slapen. Hierop had zij uit haar slaapkamerraam gekeken en de vernieling van de diverse autospiegels waargenomen. Hierop had zij de politie gebeld.

Verbalisanten verklaarden dat door hen, kort voor de aanhouding, geconstateerd werd dat er bij vier geparkeerde personenauto's de buitenspiegel omgeklapt was. Verbalisanten verklaarden dat door hen op dat moment vanwege de duisternis niet kon worden vastgesteld of er sprake was van schade aan de buitenspiegels. De verbalisanten verklaarden ten slotte dat zij waarnamen dat verzoekers alcohol hadden genuttigd.

Beoordeling

6. Het aanhouden en overbrengen naar een politiebureau is een vorm van vrijheidsontneming. Het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming houdt voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen. In artikel 15 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.) is het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming neergelegd. Dat verbod brengt mee dat de politie alleen in de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen iemand mag aanhouden en overbrengen naar het politiebureau. Zo is op grond van artikel 53 van het Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 2.1.) in geval van betrapting op heterdaad ten aanzien van een strafbaar feit iedere opsporingsambtenaar bevoegd om een verdachte aan te houden en over te brengen naar het politiebureau. Artikel 27, eerste lid, van het

Wetboek van Strafvordering (zie Achtergrond, onder 2.2.) omschrijft de verdachte daarbij als degene te wiens aanzien uit feiten en omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit. Daarbij geldt dat het vermoeden van schuld (het 'gedaan hebben') naar objectieve maatstaven gemeten redelijk dient te zijn.

7. Op grond van de ontvangen melding van een getuige dat drie zich op dat moment in de (...) bevindende mannen autospiegels aan het omtrappen waren, het feit dat verzoekers kort na die melding door de ter plaatse gekomen politieambtenaren in de (...) werden aangetroffen, het feit dat zij tegen de politieambtenaren verklaarden dat niemand anders in de speeltuin aanwezig was geweest, de omstandigheid dat de meldster nadat door één van de verbalisanten opnieuw contact met haar was opgenomen verklaarde dat de personen die zich op dat moment in aanwezigheid van de politieambtenaren bevonden degenen waren die de spiegels hadden vernield of geprobeerd te vernielen en ten slotte de constatering van de verbalisanten dat bij vier personenauto's de spiegels waren omgeklapt, is de Nationale ombudsman van oordeel dat, gelet op artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering, op dat moment een naar objectieve maatstaven gemeten redelijk vermoeden van schuld bestond waardoor de politieambtenaren verzoekers in redelijkheid konden aanmerken als verdachten van vernieling, dan wel openlijke geweldpleging tegen meerdere autospiegels aan de (...) te B.

8. Uit de melding valt op te maken dat het aftrappen van spiegels kort daarvoor was gebeurd en dat er dus sprake was van ontdekking op heterdaad. Omdat er sprake was van een zogenoemde heterdaad situatie, waren de betrokken ambtenaren ook bevoegd om verzoekers aan te houden. Gelet op artikel 53, lid 3 van het Wetboek van Strafvordering, het tijdstip (04.35 uur), en de omstandigheid dat verzoekers onder invloed van alcohol waren, acht de Nationale ombudsman het besluit van de politie om verzoekers mee te nemen naar het politiebureau voor nader onderzoek niet onbegrijpelijk. De politie heeft met genoemde handelwijze dan ook niet in strijd gehandeld met het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van wijze van optreden door de politieambtenaren

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er in de tweede plaats over dat ambtenaren van voormeld regionaal politiekorps hen op 6 november 2005 op intimiderende wijze hebben benaderd. Zij voerden hiertoe aan dat het één van hen werd verboden zijn fiets op slot te zetten, dat zij in de auto werden geduwd, dat hen in de auto werd verboden de telefoon op te nemen en dat hen werd verboden hun ouders telefonisch in te lichten.

2. In reactie hierop liet de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant weten dat hem niet is gebleken dat de politieambtenaren bij de aanhouding en het transport van verzoekers op intimiderende wijze zijn opgetreden. Op grond van de melding, de aanwijzing van de "daders" door een getuige en de constatering dat bij vier auto's de spiegel was omgekapt, zijn verzoekers aangehouden. Mede gelet op het feit dat de betreffende jongelui onder invloed van drank waren, zijn zij direct in het politievoertuig geplaatst en overgebracht naar het cellencomplex. Het feit dat iemand is aangehouden legt beperkingen op aan betrokkene. Het wordt aan een aangehouden verdachte dan ook niet toegestaan om tijdens zijn vervoer gebruik te maken van zijn mobiele telefoon. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit onderdeel dan ook niet gegrond.

3. De korpsbeheerder merkte nog op dat het informeren van de ouders uiteindelijk een verantwoordelijkheid van de politie is en dat dit meestentijds plaatsvindt nadat de aangehouden zijn ingesloten. De korpsbeheerder gaf aan dat hij in zijn brief van 13 februari 2006 al heeft aangegeven dat het niet informeren van de ouders van de meerderjarige verdachte, zeker daar betrokkene er zelf om heeft gevraagd, niet correct is geweest. De korpsbeheerder liet weten dit onderdeel van de klacht gegrond te achten.

4. In zijn brief van 13 februari 2006 gaf de korpsbeheerder aan dat de ouders van de minderjarigen in kennis werden gesteld van de aanhouding en insluiting van hun zoon.

5. Betrokken ambtenaren X en Y ontkenden tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman dat zij één van verzoekers zouden hebben verboden zijn fiets op slot te zetten. Ambtenaar Y verklaart zelfs dat zij verzoekers juist in de gelegenheid hebben gesteld hun fietsen op slot te zetten. Ook ontkenden zij verzoekers in de auto te hebben geduwd. Ambtenaar Y verklaart daarover dat verzoekers zelf in de auto zijn geklommen en ambtenaar X verklaarde zelfs nog te hebben gewaarschuwd voor het sluiten van de autodeur. Betrokken ambtenaren ontkenden zeer stellig verzoekers op intimiderende wijze te hebben bejegend.

Wel bevestigden zij dat zij verzoekers tijdens het vervoer naar het politiebureau hadden verboden te telefoneren. Ambtenaar X verklaarde daarover dat hij tegen verzoekers had gezegd dat dit in verband met het onderzoek verboden was en ambtenaar Y verklaarde daarover dat hij verzoekers had aangeboden op een later moment zelf hun ouders te zullen inlichten.

6. Verzoekers persisteerden bij hun standpunt. Zij gaven in hun reactie van 1 december 2006 nog aan dat door de moeder van één van hen werd geconstateerd dat op de bewuste ochtend één van de fietsen niet op slot stond.

Beoordeling

Ten aanzien van de fiets en het in het politievoertuig duwen

7. De stellingen van verzoekers en de betrokken politieambtenaren X en Y staan lijnrecht tegenover elkaar. Enerzijds verklaarden verzoekers dat zij door de politieambtenaren werden geduwd, dat het één van hen werd verboden zijn fiets op slot te zetten en dat de moeder van één van hen de volgende ochtend had geconstateerd dat één van de fietsen niet op slot stond. Anderzijds hebben de betrokken politieambtenaren tegenover de Nationale ombudsman ten stelligste ontkend dat zij hebben verboden de fietsen op slot te zetten en dat zij verzoekers hebben geduwd.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman is niet gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan aan de ene lezing meer betekenis moet worden toegekend dan aan de andere. Ook de constatering van de moeder van één van verzoekers dat de fiets van haar zoon de volgende ochtend niet op slot stond, acht de Nationale ombudsman daarbij niet doorslaggevend. Die enkele constatering wil immers nog niet zeggen dat het één van verzoekers verboden was zijn fiets op slot te zetten. Dit klemt temeer nu daartegenover onweersproken is komen vast te staan dat de fietsen van de twee andere verzoekers wel op slot stonden.

Om die reden onthoudt de Nationale ombudsman zich op dit punt van een oordeel over de onderzochte gedragingen.

Ten aanzien van het telefoneren

8. Het redelijkheidvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit vereiste staat toe dat opsporingsambtenaren een burger tijdens de opsporing van een strafbaar feit kunnen verbieden om te telefoneren, indien dit telefoneren het opsporingsonderzoek op dat moment belemmert.

9. Onweersproken is gebleven dat het verzoekers tijdens de rit naar het politiebureau door de betrokken politieambtenaren verboden werd gebruik te maken van hun mobiele telefoon. Politieambtenaar X heeft tegenover een medewerkster van het Bureau Nationale ombudsman hierover verklaard dat zij dit in verband met het onderzoek hadden verboden. De Nationale ombudsman acht zulks voldoende aannemelijk en is van oordeel dat de politieambtenaren hiermee hebben gehandeld conform het redelijkheidvereiste.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Ten aanzien van het niet inlichten van de ouders

10. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

11. Op grond van artikel 27, eerste lid, van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (zie Achtergrond, onder 3.) stelt de ambtenaar, voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet, een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene.

12. Zoals hiervoor onder II.9. is overwogen, acht de Nationale ombudsman de klacht van verzoekers dat zij ten tijde van het vervoer naar het politiebureau hun mobiele telefoon niet mochten gebruiken waardoor zij niet zelf hun ouders konden inlichten, niet gegrond. Voorts is onweersproken gebleven dat de ouders van beide minderjarigen na aankomst op het politiebureau door de politieambtenaren zijn ingelicht over de aanhouding en insluiting van hun zonen. Het regionale politiekorps Midden en West Brabant heeft hiermee overeenkomstig de hiervoor onder II.11. genoemde Ambtsinstructie als ook het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

13. Voor zover de klacht het niet inlichten van de ouders van de meerderjarige verdachte (verzoeker) betreft overweegt de Nationale ombudsman als volgt. Zoals hiervoor onder II.3. is vermeld, heeft het regionale politiekorps, ondanks het verzoek daartoe van de meerderjarige verdachte, diens ouders niet ingelicht. Met de korpsbeheerder is de Nationale ombudsman van oordeel dat het korps hiermee is tekortgeschoten. Het regionale politiekorps heeft door dit na te laten niet conform het onder II.11. genoemde artikel van de Ambtsinstructie en het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

III. Ten aanzien van het insluiten in een politiecel

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er in de derde plaats over dat ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant hen op 6 november 2005 hebben ingesloten in een politiecel.

2. In reactie hierop liet de korpsbeheerder weten dat gelet op de reële verdenking die tegen verzoekers bestond, het onder invloed verkeren en het feit dat het verdere opsporingsonderzoek in de daaropvolgende ochtend werd uitgevoerd, verzoekers in opdracht van de hulpofficier van justitie, na aan hem te zijn voorgeleid, werden ingesloten in het cellencomplex. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond.

Beoordeling

3. Zoals hiervoor onder I.6. is aangegeven is het ophouden van een persoon op het politiebureau een vorm van vrijheidsontneming en houdt het verbod van onrechtmatige vrijheidsontneming voor bestuursorganen in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

4. Artikel 61, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de verdachte die niet in verzekering wordt gesteld of voor de rechter-commissaris wordt geleid, in vrijheid wordt gesteld, tenzij hij voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek.

Op grond van het derde lid van dat artikel mag een verdachte niet langer dan zes uren voor onderzoek worden opgehouden, met dien verstande dat niet wordt meegerekend de tijd tussen middernacht en negen uur 's ochtends (zie Achtergrond, onder 2.3.). De termijn van zes uren is een uiterste termijn en is bestemd voor onderzoek. Als het onderzoek binnen de termijn van zes uren is beëindigd, zal onmiddellijk daarop een beslissing

moeten worden genomen tot de invrijheidstelling van de verdachte of tot toepassing van een ander dwangmiddel. Als het onderzoek binnen de termijn van zes uren is beëindigd en geen van de voorschreven beslissingen wordt genomen, moet de verdachte worden gedacht niet meer op "openbaar (aan de wet ontleend) gezag" van zijn vrijheid beroofd te zijn.

5. Hiervoor onder I. is geoordeeld dat verzoekers als verdachten van vernieling, althans baldadigheid, althans openlijke geweldpleging konden worden aangemerkt, hetgeen er toe leidt dat ook het insluiten van verzoekers om die reden dient te worden aangemerkt als een behoorlijke gedraging. De politie is in beginsel bevoegd om in verband met het onderzoek naar de betrokkenheid van een verdachte bij een strafbaar feit de verdachte zijn vrijheid te ontnemen. Als het onderzoek naar de betrokkenheid bij dat strafbare feit is afgerond, dient de verdachte onmiddellijk in vrijheid te worden gesteld. Deze termijn mag in ieder geval niet langer duren dan de wettelijk toegestane zes uren voor verhoor.

6. Uit de betreffende processen-verbaal van aanhouding is gebleken dat verzoekers op 6 november 2005 om 04.35 zijn aangehouden en dat zij om 4:50 uur zijn ingesloten.

7. Voorts is uit de overgelegde processen-verbaal van verhoor gebleken dat verzoeker R. op 6 november 2005 om 10:40 uur is gehoord, verzoeker A. diezelfde dag om 10:43 uur en verzoeker B. diezelfde dag om 11:09 uur.

8. Blijkens het proces-verbaal van verhoor van de meerderjarige verdachte/verzoeker, op 6 november 2005 opgemaakt en ondertekend door politieambtenaar A, heeft deze het volgende verklaard:

"(...) Op een gegeven moment ben ik naar een aantal geparkeerde auto's toe gelopen en heb daar met opzet een van de buitenspiegels omgeduwd. Dit is gebeurd toen ik van het speeltoestel afrende en in de buurt van de auto's kwam. Hierna ben ik weer op het bankje gaan zitten. Toen kwam de politie langs. (...) Mijn opzet was niet om de buitenspiegels van de auto's te vernielen. (...) Ik weet wel dat wij allemaal alcohol hadden gedronken. Wij waren allemaal licht aangeschoten. Wij waren in een bui toen wij in het speeltuintje waren. Ik weet dat ik niet de spiegels had mogen omduwen. Ik weet dat ik schade aan de auto's had kunnen aanbrengen. Als er schade aan de spiegels is door mijn toedoen, dan ben ik bereid om deze te betalen.

Nogmaals wil ik zeggen dat ik de spiegels heb omgeduwd en dat het geen opzet is geweest om de spiegels te vernielen."

9. Uit het proces-verbaal van bevindingen dat op 6 november 2006 is opgemaakt en gesloten is gebleken dat verbalisanten J. en S. op 6 november 2006 naar aanleiding van een openlijke geweldpleging c.q. vernieling naar de (...) te Bavel zijn gegaan en de auto's die mogelijk schade zouden hebben aan de buitenspiegels hebben bekeken. Zij hebben geen schade geconstateerd. Wel was bij drie voertuigen een buitenspiegel omgeklapt.

10. Uit de overgelegde mutaties is ten slotte gebleken dat verzoeker B. op 6 november 2005 om 12:16 uur in vrijheid is gesteld, verzoeker R. om 12:18 uur en verzoeker A. om 12:19 uur.

11. Gelet op het vorenstaande valt de termijn van insluiting binnen deze wettelijk toegestane termijn en voorts is aannemelijk dat die termijn nodig was voor het verhoor en het overige verrichte onderzoek. De Nationale ombudsman is van oordeel dat door de korpsbeheerder niet in strijd met het vereiste van onrechtmatige vrijheidsbeneming is gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet reageren op een deel van de klacht

Bevindingen

1. Tevens klagen verzoekers erover dat er in de brief van 13 februari 2006, afkomstig van de korpsbeheerder, waarin op verzoekers klachten werd gereageerd niet inhoudelijk is ingegaan op hun klacht over het intimiderende gedrag van de betrokken politieambtenaar.

2. In zijn reactie op de brief van de Nationale ombudsman verwees de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant naar het door hem onder punt 2. van die brief vermelde, te weten dat hem niet is gebleken dat de politieambtenaren bij de aanhouding en het transport op intimiderende wijze zijn opgetreden. De korpsbeheerder

achtte de klacht niet gegrond.

Beoordeling

3. Het hiervoor vermelde vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking brengt mee dat indien een bestuursorgaan een klachtbrief van een burger krijgt waarin meerdere klachtonderdelen aan de orde komen, het bestuursorgaan op alle aangegeven punten dient te reageren.

4. De beheerder van voormeld politiekorps heeft de klachtbrief van verzoekers d.d. 29 november 2005 beantwoord bij brief van 13 februari 2006. Blijkens die brief van de korpsbeheerder is door hem niet gereageerd op de klacht van verzoeker over het intimiderende gedrag van de betrokken politieambtenaren. Dit is niet juist. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant heeft hiermee in strijd gehandeld met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking. Dat de korpsbeheerder in zijn reactie van 18 mei 2006 op de brief van de Nationale ombudsman van 24 april 2006 alsnog reageert op voormelde klacht van verzoekers doet daaraan niet af.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van de niet ondertekende exemplaren van de processen-verbaal van verhoor

Bevindingen

1. Verzoekers klagen er ten slotte over dat de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant hoewel daarom verzocht geen ondertekende exemplaren van de processen-verbaal van verhoor van verzoekers heeft opgestuurd. Zij voerden aan dit verzoek te hebben gedaan naar aanleiding van een gesprek dat zij hadden met de klachtbehandelaar en waarin zij werden geconfronteerd met een opgemaakt proces-verbaal waarin belastende verklaringen waren opgenomen die door hen zouden zijn ondertekend, maar waarvan zij zich niet bewust waren deze te hebben afgelegd. Verzoekers trekken derhalve in twijfel dat zij een dergelijke verklaring hebben afgelegd en ondertekend.

2. De beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant deelde in reactie op de klacht mee dat de klachtbehandelaar van voormeld politiekorps de ouders van verzoekers reeds kopieën van de processen-verbaal van verhoor heeft toegezonden. Deze kopieën zijn inderdaad niet ondertekend en dit komt vanwege de geautomatiseerde uitdraai ervan. De klachtbehandelaar heeft hierover ook al in een eerdere fase gesproken met intermediair. Verzoekers kunnen en mogen aannemen dat deze niet ondertekende kopieën gelijkloidend zijn aan de originelen. De korpsbeheerder achtte de klacht niet gegrond.

Beoordeling

3. Het hierboven genoemde vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking brengt mee dat bestuursorganen aan een specifiek en met redenen omkleed verzoek van burgers tot het verstrekken van bepaalde informatie dienen te voldoen.

4. Blijkens de brief van verzoekers van 30 december 2005, gericht aan de korpschef van het regionale politiekorps Midden en West Brabant hebben verzoekers om ondertekende exemplaren van de verhoren van verzoekers verzocht. De reden die zij hiervoor gaven was dat verzoekers zich niet konden herinneren een dergelijke verklaring te hebben afgelegd en ondertekend.

5. De Nationale ombudsman is van oordeel dat in het geval een burger een specifiek en met redenen omkleed verzoek doet tot toezending van een ondertekend exemplaar van een door hem als verdachte afgelegde verklaring in redelijkheid van het bestuursorgaan mag worden verwacht dat aan dit verzoek tegemoet wordt gekomen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat onder die omstandigheden niet kan worden volstaan met toezending van een geautomatiseerde (niet ondertekende) versie aangezien dat voor de verzoeker niet de mogelijkheid biedt te controleren of de verklaring door hem is ondertekend. De korpsbeheerder heeft door zo te handelen niet overeenkomstig het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Het voorgaande geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het doen van een aanbeveling aan de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant, zoals hierna is opgenomen.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant is

gegrond ten aanzien van:

het niet inlichten van de ouders van de meerderjarige verdachte;

het niet reageren op een deel van de klacht van verzoekers;

het niet verstrekken van een ondertekend exemplaar verhoor verdachte

wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

de aanhouding;

het niet toestaan te telefoneren tijdens de rit naar het politiebureau;

het niet inlichten van de ouders van de minderjarige verdachten;

de insluiting.

De Nationale ombudsman onthoudt zich van een oordeel ten aanzien van:

het verbieden de fiets op slot te zetten;

het duwen in het politievoertuig.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman geeft de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant in overweging alsnog aan verzoekers een kopie van een ondertekend exemplaar van de door hen als verdachte afgelegde verklaringen te verstrekken.

Bij e-mailbericht van 10 mei 2007 liet de regionaal klachtencoördinator namens de korpsbeheerder de Nationale ombudsman weten dat uitvoering was gegeven aan de aanbeveling en dat de betrokkenen inmiddels een kopie van een ondertekend exemplaar van de door hen als verdachte afgelegde verklaringen was verstrekt.

Bij brief van 14 mei 2007 liet de Nationale ombudsman de korpsbeheerder weten met instemming kennis te hebben genomen van het bericht van 10 mei 2007. Het dossier is vervolgens gesloten.

Onderzoek

Op 22 maart 2006 ontving de Nationale ombudsman namens de familie R., familie A. en familie B. te Bavel een verzoekschrift van de heer J. te Breda, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Midden en West Brabant. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant (de burgemeester van Tilburg), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was. De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren. Twee betrokken ambtenaren werden telefonisch gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoekers gaven binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

processen-verbaal van aanhouding, op ambtseed/-belofte opgemaakt en gesloten op 6 november 2005 door ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant;

processen-verbaal van bevindingen, op ambtseed opgemaakt en gesloten op 6 november 2005 door ambtenaren van het regionale politiekorps Midden en West Brabant;

proces-verbaal van bevindingen, op ambtseed opgemaakte en gesloten op 6 november 2005 door een ambtenaar van het regionale politiekorps Midden en West Brabant;

proces-verbaal van verhoor, op ambtseed opgemaakt en gesloten op 6 november 2005 door een ambtenaar van het regionale politiekorps Midden en West Brabant;

klachtbrief van verzoekers aan het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 29 november 2005;

rapport van de klachtonderzoeker van het regionale politiekorps Midden en West Brabant gericht aan de district-/divisiechef van 28 december 2005;

beslissing op verzoekers klacht van de beheerder van het regionale politiekorps Midden en West Brabant van 13 februari 2006;

verzoekschrift van 17 maart 2006 gericht aan de Nationale ombudsman, met bijlagen;

standpunt van 18 mei 2006 van de korpsbeheerder gericht aan de Nationale ombudsman;

telefonische reactie van 23 juni 2006 van verzoekers op het standpunt van de korpsbeheerder;

11. telefonische verklaring van 9 oktober 2006 van politieambtenaar Y afgelegd tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman;

telefonische verklaring van 10 oktober 2006 van politieambtenaar X afgelegd tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman;

reactie van 1 december 2006 van verzoekers op de verklaringen van de betrokken politieambtenaren.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 15, vierde lid

"Hij aan wie rechtmatig zijn vrijheid is ontnomen, kan worden beperkt in de uitoefening van grondrechten voor zover deze zich niet met de vrijheidsontneming verdraagt."

2. Wetboek van Strafvordering

2.1. Artikel 53, eerste lid

"1. Ingeval van ontdekking op heeter daad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier van justitie bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid."

2.2. Artikel 27, eerste lid

"1. Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan eenig strafbaar feit voortvloeit."

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een `ernstig' vermoeden, maar eist wèl dat het vermoeden van schuld (het `gedaan hebben') moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten `redelijk' dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op

basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

2.3 Artikel 61, eerste tot en met het derde lid

"1. Indien de verdachte niet overeenkomstig artikel 57 in verzekering wordt gesteld, noch overeenkomstig artikel 60 voor de rechter-commissaris wordt geleid, wordt hij in vrijheid gesteld, tenzij hij op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, voor ten hoogste zes uren wordt opgehouden voor onderzoek. Tijdens het ophouden voor onderzoek wordt de verdachte gehoord.

2. Indien de ophouding met het oog op het vaststellen van de identiteit plaatsvindt, kan ten aanzien van een verdachte ten aanzien van wie verdenking bestaat ter zake van een strafbaar feit waarvoor geen voorlopige hechtenis is toegelaten de in het eerste lid genoemde termijn van zes uren, op bevel van de officier van justitie of de hulpofficier van justitie voor wie de verdachte is geleid of die zelf de verdachte heeft aangehouden, in het belang van het onderzoek eenmaal met ten hoogste zes uren worden verlengd.

3. Voor de berekening van de in het eerste en tweede lid bedoelde termijnen wordt de tijd tussen middernacht en negen uur 's morgens niet meegerekend."

3. de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar

Artikel 27, eerste lid

"Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingesloten minderjarige is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene."